

ÎNCHEIERE

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Iuliana Oprea, Nina Vascan

examinând cererea de revizuire depusă de Nadejda Negoiță, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2016,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Negoiță împotriva lui Sava Negoiță și Mariei Dușa, intervenient accesoriu notarul public Rodica Butuc cu privire la declararea nulității cererii de anulare a testamentului și a certificatului de moștenitor legal, și

la cererea de chemare în judecată depusă de Sava Negoiță și Maria Dușa împotriva Nadejdei Negoiță cu privire la declararea succesorului nedemn și declararea nulității testamentului, –

c o n s t a ț ă:

La 19 iulie 2013, Nadejda Negoiță a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sava Negoiță și Mariei Dușa, intervenient accesoriu notarul public Rodica Butuc cu privire la declararea nulității cererii de anulare a testamentului și a certificatului de moștenitor legal.

În motivarea acțiunii reclamanta a menționat că, la 03 martie 2006, a decedat tatăl său, Vasili Negoiță, însă, la 22 ianuarie 2002, fiind în viață, a întocmit un testament, prin care i-a testat toată averea sa.

Afirmă că, anterior, la 03 iulie 2000, tatăl său a întocmit un alt testament, prin care, la fel, i-a testat toată averea sa.

Relevă reclamanta că, în anul 2012, în urma adresării la notarul public Rodica Butuc, a aflat că, la 22 februarie 2005, din numele tatălui său a fost depusă o cerere, prin care a fost solicitată anularea testamentului din 22 ianuarie 2002, cererea respectivă fiind semnată de Elena Stîngă, în lipsa martorilor.

Susține că, la momentul depunerii cererii menționate la notarul public Rodica Butuc, tatăl său nu putea să conștientizeze acțiunile sale sau să le dirijeze, în legătură cu vârsta înaintată și boala pe care o avea.

Invocă faptul că, la 02 iulie 2012, notarul public Rodica Butuc i-a eliberat certificatul de moștenitor legal asupra $\frac{1}{3}$ cotă-parte din averea succesorală rămasă după decesul lui Vasili Negoiță.

Solicită declararea nulității cererii cu privire la anularea testamentului din 22 ianuarie 2002, depusă din numele tatălui său, Vasili Negoită și a certificatului de moștenitor legal eliberat pe numele său la data de 02 iulie 2012 și încasarea de la pârâți a cheltuielilor de judecată.

La 10 iulie 2013, Sava Negoită și Maria Dușa au depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Negoită cu privire la declararea succesorului nedemn și declararea nulității testamentului (vol. I, f.d. 81-82 recto-verso).

În motivarea acțiunii au menționat că, după decesul părinților săi – mama Liubovi Negoită (06 aprilie 1990) și tatăl Vasili Negoită (03 martie 2006) a rămas averea succesorală, compusă din casa de locuit cu suprafața totală de 43,8 m.p. și terenul aferent cu suprafața totală de 0,3734 m.p. din XXXXX.

Susțin reclamantii că, nu au acceptat succesiunea în termenul de 6 luni stabilit de lege, deoarece la momentul decesului părinților săi, Sava Negoită avea încheiat cu Vasili Negoită un contract de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață. Astfel, după decesul tatălui său, Sava Negoită a devenit proprietarul casei de locuit din XXXXX, însă, nu avea acces la proprietatea sa, deoarece în acest imobil locuia Nadejda Negoită împreună cu familia sa.

Relevă că, la 23 februarie 2006, Sava Negoită a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nadejdei Negoită cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea proprietății și evacuarea, fără acordarea altui spațiu locativ, examinarea căreia a durat mai mult de 2 ani, în urma căreia a fost anulat contractul de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață din 24 ianuarie 2006.

Indică reclamantii că, prin hotărârea Judecătorei Cahul din 19 octombrie 2009, menținută prin decizia Curții de Apel Cahul din 16 februarie 2010, s-a prelungit termenul de acceptare a succesiunii încă cu 6 luni. Așa, în interiorul acestui termen, au depus la notarul public Rodica Butuc cerere cu privire la acceptarea succesiunii.

Evocă reclamantii că, despre existența testamentului din 03 iulie 2000 au aflat la 25 februarie 2013, când au primit copia cererii de chemare în judecată depusă de Nadejda Negoită.

Afirmă că, notarul public Rodica Butuc a declarat în cadrul examinării cauzei că, Vasili Negoită i-a comunicat că Nadejda Negoită a comis fapte amorale.

Astfel, consideră reclamantii că, Nadejda Negoită la dus în eroare pe Vasili Negoită și l-a dus la biroul notarului Olga Niculiță, unde a fost întocmit testamentul din 03 iulie 2000, care a fost semnat din numele lui Vasili Negoită de Nadejda Gaidașenco, Elena Zaporojan și Tatiana Piteli.

Solicită repunerea în termen, declararea Nadejdei Negoită ca succesor nedemn și declararea nulității testamentului din 03 iulie 2000, prin care Vasili Negoită a testat toată averea sa Nadejdei Negoită.

Prin încheierea Judecătorei Cahul din 01 aprilie 2014 (vol. I, f.d. 78-79) s-au conexas într-un singur proces cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Negoită împotriva lui Sava Negoită și Mariei Dușa, intervenient accesoriu notarul public Rodica Butuc cu privire la declararea nulității cererii de anulare a testamentului și a certificatului de moștenitor legal și cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sava Negoită și Maria Dușa împotriva Nadejdei Negoită cu privire la declararea succesorului nedemn și declararea nulității testamentului.

Prin hotărârea Judecătoria Cahul din 27 februarie 2015 (vol. I, f.d. 184, 191-196) s-a respins ca fiind depusă tardiv acțiunea Nadejdei Negoită împotriva lui Sava Negoită și Mariei Dușa, intervenient accesoriu notarul public Rodica Butuc cu privire la anularea certificatului de moștenitor legal și a testamentului; și s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea lui Sava Negoită și Maria Dușa împotriva Nadejdei Negoită cu privire la declararea succesorului nedemn și anularea testamentului.

În consolidarea poziției sale, prima instanță a notat că, în cazul în care Nadejda Negoită consideră că, prin cererea din 22 februarie 2005 i s-a îngerădit un drept, urma să-și revendice acest drept printr-o acțiune în justiție în termenul prevăzut la art. 272 din Codul civil.

De asemenea, instanța inferioară a reținut că, notarul public Rodica Butuc corect a eliberat certificat de moștenitor legal succesorilor asupra câte 1/3 cotă-parte din averea succesorală fiecăruia, iar simpla nemulțumire a Nadejdei Negoită cu cota-parte de 1/3 din averea succesorală nu constituie temei de anulare a acestuia.

Totodată, întru fortificarea soluției sale privind respingerea acțiunii lui Sava Negoită și Maria Dușa ca fiind neîntemeiată, prima instanță și-a opinat că, ultimii nu au prezentat probe în vederea admiterii de către Nadejda Negoită a vreunei fapte amorale prevăzute la art. 1434 din Codul civil sau săvârșirii de către ultima a faptei premeditate împotriva celui ce a lăsat moștenirea – Vasili Negoită, iar testamentul din 03 iulie 2000 a fost întocmit în prezenta martorilor, cu respectarea prevederilor legale și nu este temei de anulare a acestuia.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 06 octombrie 2015 (vol. I, f.d. 250, 251-258) s-au respins apelurile declarate de Nadejda Negoită și Sava Negoită și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 04 martie 2016, Nadejda Negoită a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 06 octombrie 2015, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri în sensul admiterea acțiunii sale, invocând că, la examinarea cauzei, instanțele inferioare au interpretat în mod eronat legea (vol. II, f.d. 2 recto-verso).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2016 (vol. II, f.d. 13-17) s-a declarat inadmisibil recursul declarat de Nadejda Negoită.

La 22 septembrie 2017, Nadejda Negoită a depus cerere de revizuire împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2016, solicitând admiterea revizuirii și casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2016 (vol. II, f.d. 20-22, 47).

În motivarea cererii de revizuire invocă prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă și relevând în acest sens că, la 07 august 2017 i-au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei care nu au fost cunoscute anterior.

Astfel, susține că, la 07 august 2017 i-a devenit cunoscută fișa matricolă, anexată la livretul militar al defunctului Vasili Negoită, la rubrica nr. 5 „studiile” al căreia este indicată mențiunea „analfabet”.

La fel, în aceeași zi i-a fost comunicată cererea depusă de defunctul Vasili Negoită la Casa Teritorială de Asigurari Sociale or. Cahul la 03 iulie 1986, care însă nu a fost întocmită de către acesta.

În această ordine de idei, menționează că, ulterior examinării cauzei i-au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei care nu le-a cunoscut anterior și care confirmă faptul că, tatăl său, defunctul Vasili Negoită era analfabet.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de revizuire este inadmisibil din următoarele motive.

Colegiul menționează că, legiuitorul a prevăzut expres și exhaustiv la art. 449 din Codul de procedură civilă temeiurile pentru declararea cererii de revizuire.

Așa, în conformitate cu art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul relevă că, circumstanțele nou-descoperite, sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost și nici nu au putut fi cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

Astfel, instanța de revizuire deduce că, pentru a invoca temeiul indicat de revizuent este necesar ca circumstanța nouă să îndeplinească o condiție esențială să existe anterior pronunțării hotărârii, dar revizuentului să-i devină cunoscută ulterior.

Analizând cererea de revizuire, Colegiul constată că, revizuentul a prezentat în suportul acesteia copia din fișei matricole, anexată la livretul militar al defunctului Vasili Negoită (vol. II, f.d. 45) și copia cererii depusă de defunctul Vasili Negoită la Casa Teritorială de Asigurari Sociale or. Cahul la 03 iulie 1986 (vol. II, f.d. 46), care în viziunea revizuentului confirmă fapte și circumstanțe noi ce nu-i puteau fi cunoscute la momentul examinării cauzei.

La acest capitol instanța de recurs evocă faptul că, revizuentul nu a adus în fața instanței argumente elocvente în sensul imposibilității sale de a cunoaște despre aceste circumstanțe la momentul examinării cauzei. Or, pretinsele acte necunoscute de către revizuent sunt păstrate în fondul arhivistic de stat, iar în conformitate cu dispozițiile articolului 30 din Legea Nr. 880 din 22 ianuarie 1992 privind Fondul Arhivistic al Republicii Moldova, cetățenii, instituțiile, organizațiile și întreprinderile din Republica Moldova au dreptul să utilizeze documentele ce fac parte din Fondul arhivistic de stat din momentul transmiterii lor în arhivele de stat sau în arhivele departamentale și în depozitele speciale de stat, indicate în articolul 22 din prezenta Lege; documentele ce fac parte din Fondul arhivistic obțesc din momentul când au fost transmise în arhivele organizațiilor deținătoare de fonduri sau, în conformitate cu articolul 24, 25 și 26 din prezenta Lege, în arhivele de stat.

Astfel, se deduce că orice persoană interesată are accesul liber la fondul arhivistic al Republicii Moldova și poate lua cunoștință de documentele conținute în acesta. Pornind de la aceste raționamente instanța de revizuire reține că, revizuentul nu era în imposibilitate să i-a cunoștință de faptele și circumstanțele menționate în cererea de revizuire la momentul examinării cauzei.

Colegiul consideră relevantă jurisprudența CtEDO la examinarea cauzelor, în care Înalta Curte a reiterat că, dreptul la o instanță, garantat de art. 6 par. 1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei. O abatere de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară prin circumstanțele unui caracter esențial și imperios (*Josan v. Moldova*, nr. 37431/02, § 25; *Brumărescu v. România*, nr.28342/95, §61; *Ryabykh v. Rusia*, nr.52854/99, §52).

Din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Nadejda Negoită ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nadejda Negoită, împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2016 adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nadejda Negoită împotriva lui Sava Negoită și Mariei Dușa, intervenient accesoriu notarul public Rodica Butuc cu privire la declararea nulității cererii de anulare a testamentului și a certificatului de moștenitor legal, și la cererea de chemare în judecată depusă de Sava Negoită și Maria Dușa împotriva Nadejdei Negoită cu privire la declararea succesorului nedemn și declararea nulității testamentului.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Nina Vascan